

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 1 – 2 czerwca 2015 r. na kierunku „filologia germańska”
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
w obszarze nauk humanistycznych

na

Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. UAM dr hab. Beata Mikołajczyk – członek PKA

członkowie:

- prof. UŁ dr hab. Zenon Weigt – ekspert PKA,
- prof. UAM dr hab. Dominika Skrzypek – ekspert PKA,
- mgr Edyta Lasota - Bełzek – ekspert PKA,
- Łukasz Pietrzykowski – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP,
- dr inż. Maria Gabryśowa – ekspert międzynarodowy PKA.

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „Filologia Germańska” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku studiów.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował prace dyplomowe, dokonał analizy prac etapowych. Dokonano także wizytacji bazy dydaktycznej. Po wizycie ZO PKA, dnia 15 czerwca 2015 r., władze Wydziału przekazały dodatkowe, przygotowane zgodnie z harmonogramem prac po 2 czerwca 2015, dokumenty dotyczące sposobów zaliczania praktyk: *Ocena przebiegu praktyki studenckiej* oraz *Dzienniczek praktyki studenckiej*.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

Załącznik nr 3 Informacje o wynikach poprzedniej oceny programowej

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Obecne brzmienie misji i strategii zostało ustalone Uchwałą Senatu UG nr 25S/10 z dnia 25 lutego 2010 (z późn. zm.). Strategia ta została opracowana na czas do roku 2020.

Kierunek filologia germańska jest jednym z 9 kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku. Kształcenie na kierunku filologia germańska realizowane jest na poziomie studiów I stopnia i II stopnia o profilu ogólnoakademickim i wpisuje się w misję Uczelni oraz strategię Wydziału, które są wzajemnie spójne, i które podkreślają, że misją Uczelni jest 'kształcenie cenionych absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy oraz wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów'. Przyświecającą jej wizją 'będzie tworzenie nowej jakości w kształceniu, badaniach naukowych i współpracy z otoczeniem. Kształcenie obejmie szerszy wachlarz kierunków wzbogaconych o nowe wartościowe i użyteczne treści programowe przekazywane innowacyjnymi metodami nauczania.' Strategia Wydziału Filologicznego sformułowana na lata 2012-2016 nawiązuje do misji uczelni wskazując dodatkowo na cel jakim jest 'Restrukturyzacja oferty kształcenia: dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb rynku przy wykorzystaniu możliwości kadrowych Wydziału', a także 'Podnoszenie poziomu kształcenia na wszystkich kierunkach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych oraz studiach podyplomowych poprzez m.in. (...) nawiązanie efektywnej współpracy z pracodawcami w ramach tworzenia profilu praktycznego oraz organizowanie praktyk zawodowych'. W Instytucie Filologii Germańskiej strategia ta realizowana jest poprzez przygotowanie na rynek pracy (zwłaszcza Regionu Pomorskiego) absolwentów dobrze przygotowanych od strony merytorycznej, wyposażonych w wysokie kompetencje językowe (również w zakresie języków specjalistycznych, np. ekonomii), kompetencje zawodowe tłumacza lub nauczyciela (w zakresie dwóch języków), a także wiedzę ogólno-humanistyczną i filologiczną. Absolwenci studiów I stopnia (stacjonarnych) przygotowani są do pracy w charakterze nauczyciela języka niemieckiego i angielskiego w przedszkolach i szkołach podstawowych lub tłumacza, a absolwenci niestacjonarnych studiów I stopnia do zawodu tłumacza. Absolwenci studiów II stopnia mogą podjąć zatrudnienie jako nauczyciele języka niemieckiego we wszystkich typach szkół lub jako tłumacze. Zarówno kompetencje językowe jak i pozostałe kwalifikacje absolwentów sprawiają, że znajdują oni ponadto zatrudnienie nie tylko w biurach tłumaczeń, środkach masowego przekazu, turystyce, transporcie, instytucjach, przedsiębiorstwach, organizacjach polsko-niemieckich, lecz są także poszukiwanymi pracownikami dla dynamicznie rozwijającego się w Regionie Pomorskim sektora *business process outsourcing* (księgowość korporacyjna i/lub obsługa klienta), jak również dla branży IT (synteza mowy).

Podczas wizyty ZO PKA aspekt nawiązywania i podtrzymywania kontaktów ze środowiskiem zewnętrznym oraz transfer wiedzy do praktyki, eksponowane w misji Uczelni, znalazły potwierdzenie na poziomie Instytutu Filologii Germańskiej, który we współpracy z Biurem Karier wspiera studentów w nawiązywaniu kontaktów ze środowiskiem pomorskich pracodawców. Aspekt regionalny został wyraźnie uwzględniony w programach kształcenia poprzez m.in. działalność badawczą i wydawniczą, w tej ostatniej udział biorą studenci. Praktyki pedagogiczne prowadzone są w wymiarze pozwalającym na zrealizowanie

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

zakładanych w ich opisie efektów kształcenia, a pozostałe praktyki zawodowe również realizowane są we właściwym wymiarze i stosownie dokumentowane. Oferta dydaktyczna Instytutu Filologii Germańskiej mieści się w ramach klasycznej filologii, dając studentom solidną wiedzę z podstawowych dla filologii dziedzin literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz dobre przygotowanie językowe.

Oferta dydaktyczna jest różnorodna i bogata. Studenci w indywidualnych przypadkach mogą korzystać z jej elastycznego kształtowania.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Przy opracowaniu koncepcji kształcenia uczestniczyli wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze.

Do zewnętrznych interesariuszy, z którymi współpracuje obecnie Instytut Filologii Germańskiej należą m.in.: nauczyciele języka niemieckiego i angielskiego, głównie z Regionu Pomorskiego, pod których opieką studenci specjalności nauczycielskiej odbywają praktyki nauczycielskie, w tym także nauczyciele przedszkolni, którzy wzięli udział w prowadzonych przez studentów i opiekuna naukowego warsztatach; biura tłumaczeń i inne instytucje, w których realizowane są praktyki translatorskie; Biblioteka Gdańska PAN oraz centrum finansowo-księgowe firmy Bayer AG, Bayer Service Center Gdańsk, które przeprowadziło m.in. warsztaty dla studentów. Z dokumentów przedstawionych do oceny ZO PKA nie wynika, w jakim zakresie interesariusze zewnątrzni mają wpływ na koncepcję kształcenia i osiągnięte efekty kształcenia.

Wewnętrznymi interesariuszami, którzy mieli wpływ na koncepcję kształcenia są studenci, reprezentowani przez studenckiego członka Rady Instytutu IFG oraz przez członków dwóch kół naukowych, które działają lub w omawianym okresie działały przy IFG: Kole Translatorskim Studentów Germanistyki UG oraz Studenckim Kole Naukowym Literacko-Poetyckim „GerLit”. Są oni m.in. inicjatorami włączenia do programu ćwiczeń PNJN metod pracy nad własnym tekstem literackim („Kreatives Schreiben”) i wykorzystywania wiedzy teoretycznej do praktyki „pisarskiej”.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Filologia germańska nawiązuje do misji Uczelni i strategii Wydziału przede wszystkim poprzez uwypuklanie w swoich programach kształcenia tradycyjnego kształcenia filologicznego, z wyraźnymi elementami wymiaru praktycznego przekazywanej wiedzy i rozwijanych umiejętności a także poprzez interdyscyplinarność kształcenia i przekazywanie podstawowej wiedzy o charakterze uniwersalnym. Oferta jest zróżnicowana, dobrze przygotowująca studentów do podjęcia zatrudnienia na pomorskim rynku pracy.

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

2) Przy opracowaniu koncepcji kształcenia uczestniczyli wewnętrzn i zewnętrzni interesariusze.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Efekty kształcenia dla ocenianego przez ZO PKA kierunku studiów filologia germańska (studia pierwszego i drugiego stopnia) zostały zatwierdzone w drodze Uchwały Senatu UG nr 16/12 z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów na Wydziale Filologicznym (§ 1, punkt 3) oraz zmienione Uchwałą nr 44/13 Senatu UG z dnia 13 czerwca 2013 roku (§ 1, punkt 1).

Efekty kształcenia dla kierunku filologia germańska cechują się starannym i szczegółowym opracowaniem i sformułowaniem. Na ogólną liczbę efektów kierunkowych 34 wyszczególnionych zostało 12 efektów w zakresie wiedzy, 12 efektów w zakresie umiejętności oraz 10 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Wyszczególnienie efektów kształcenia dla poszczególnych modułów/przedmiotów zawarte jest w sylabusach opracowanych przez nauczycieli prowadzących zajęcia z danego modułu/przedmiotu. Pisanie sylabusów poprzedził fakt uczestniczenia w szkoleniu na temat zasad konstruowania sylabusów zgodnie z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacji. Nauczyciele prowadzący zajęcia monitorują ich realizację na bieżąco w trakcie procesu dydaktycznego.

Zawarte efekty kształcenia dla kierunku filologia germańska są zgodne z wymogami będących konsekwencją wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji oraz z przedstawioną w raporcie samooceny koncepcją rozwoju kierunku. Sformułowane są na odpowiednim stopniu ogólności oraz odpowiadają specyfice kierunku, uwzględniając profil ogólnoakademicki. Zestawienie efektów odpowiada specyfice kierunku, a poszczególne specjalności na kierunku filologia germańska zawierają w swoich programach części wspólne, jak również elementy specyficzne dla danej specjalności, które w macierzach są obecne w ich obrębie. Należy stwierdzić, że programy są spójne i zgodne z wymogami będących konsekwencją wprowadzenia KRK, oraz odpowiadają efektom kształcenia w obszarze nauk humanistycznych (literaturoznawstwo i językoznawstwo) zarówno w specjalności nauczycielskiej jak i translatorskiej. W sylabusach są prawidłowe odniesienia do efektów kierunkowych.

Na kierunku filologia germańska, specjalności nauczycielskiej, studenci realizują praktyki pedagogiczne w wymiarze 150 godzin na obu stopniach studiów w zakresie języka niemieckiego oraz w wymiarze 60 godzin na pierwszym stopniu w zakresie języka angielskiego. Studenci I i II stopnia, specjalności translatorskiej, realizują zawodowe praktyki translatorskie w wymiarze 80 godzin (I stopień) oraz 45 godzin (II stopień) na

studiach stacjonarnych; na studiach niestacjonarnych 80 godzin dla I stopnia i 30 godzin dla II stopnia studiów. Praktyki te stanowią integralną część procesu kształcenia. Dla praktyk sformułowano efekty kształcenia o charakterze ramowym w sylabusach; są one sformułowane na odpowiednim stopniu ogólności, są osiągalne, sprawdzalne i spójne z efektami kierunkowymi.

Poza tym studenci kierunku filologia germańska odbywają praktyki w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego na I i II stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w wymiarze 30 godzin (w oparciu o Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r.), dla których sformułowano zostały odpowiednie sylabusy. Programy praktyk i zasady ich odbywania umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów zarówno w przypadku praktyk nauczycielskich jak i praktyk zawodowych - translatorskich. Wszystkie rodzaje praktyk realizowane są na podstawie odpowiednich Regulaminów praktyk, prowadzonych w ramach Instytutu Filologii Germańskiej UG (w powiązaniu z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Gdańskiego - załącznik do uchwały nr 12/12 Senatu UG z dnia 29 marca 2012 r.: rozdział 3, § 16) i odbywają się w placówkach realizujących cele i podejmujących zadania w zakresie zgodnym z kierunkiem studiów.

Po wizycie ZO PKA, dnia 15 czerwca 2015 r., władze Wydziału przekazały dodatkowe, przygotowane zgodnie z harmonogramem prac po 2 czerwca 2015, dokumenty dotyczące sposobów zaliczania praktyk. Są nimi *Ocena przebiegu praktyki studenckiej* oraz *Dzienniczek praktyki studenckiej*. W pierwszym dokumencie zawarto siedem efektów kształcenia, których realizację potwierdza pracodawca poprzez wybór odpowiedzi tak/nie, w dokumencie jest również wskazane miejsce na krótką opinię pracodawcy o studencie. Drugi z nich zawiera tabelę z miejscem na wpisanie daty, wykonywanego zadania oraz podpis opiekuna praktykanta potwierdzający wykonanie zadania. Dokumenty te z pewnością ułatwią pracę opiekunom praktyk oraz pomogą pracodawcom, należy jednak zaznaczyć, że nadal brak w nich sposobu weryfikacji efektów kształcenia.

Zarówno kierunkowe efekty kształcenia jak i skorelowane z nimi szczegółowe efekty kształcenia sformułowano dla poszczególnych modułów/przedmiotów są możliwe do osiągnięcia. Także efekty kształcenia sformułowano dla praktyk pedagogicznych i zawodowych są możliwe do osiągnięcia i skorelowane z kierunkowymi efektami kształcenia, jednak efekty kształcenia w przypadku praktyk zawodowych wymagają doprecyzowania w zakresie ich weryfikowalności.

Realizacja celi modułów (przedmiotów) umożliwia osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia.

Opis efektów kształcenia dla wszystkich modułów/przedmiotów w sylabusach dostępny jest na portalu studenta oraz na stronie internetowej Wydziału (zakładka: kierunkowe efekty kształcenia).

Według deklaracji podanej w Raporcie Samooceny zadaniem, jaki stawia sobie Instytut Filologii Germańskiej jest przygotowanie na rynek pracy (zwłaszcza Regionu Pomorskiego) absolwentów przygotowanych od strony merytorycznej, wyposażonych w wysokie kompetencje językowe (również w zakresie języków specjalistycznych, np. ekonomii), kompetencje zawodowe tłumacza lub nauczyciela (w zakresie dwóch języków), a także wiedzę ogólno-humanistyczną i filologiczną. Postanowiono też dopasować programy kształcenia do wymogów rynków pracy. Pomocniczą miała okazać się m.in. internacjonalizacja kształcenia. Współpraca międzynarodowa jest w miarę rozwinięta a doświadczenia z niej płynące wykładowcy starają się przekładać na jakość procesu

dydaktycznego. Jednak w badaniach i publikacjach brakuje jakichkolwiek akcentów ekonomicznych, które są konieczne dla konkurencyjności na rynku pracy.

- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Efekty kształcenia dla całego programu są prawidłowo przypisane i możliwe do osiągnięcia. Są one sformułowane w sposób zrozumiały, adekwatny do kierunku, stopnia studiów i na odpowiednim stopniu szczegółowości. Pozwala to na ich sprawdzenie. Efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów są sformułowane w sposób zrozumiały.

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Oceniana jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, co przejawia się, między innymi, w czytelnych kryteriach oceny pracy studentów na różnych etapach nauki. Metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są określone wstępnie w sylabusach, a ich weryfikacja następuje na koniec poszczególnych etapów kształcenia. W sylabusach określono, jakie efekty kierunkowe realizuje dany przedmiot i w jaki sposób podlegają one weryfikacji. Uwzględniono wszystkie trzy grupy efektów kształcenia; z każdym efektem kształcenia powiązana jest metoda osiągnięcia go oraz w jaki sposób należy go mierzyć. W zależności od specyfiki przedmiotu, zaliczenia przyjmują formę ustną (w tym również prezentacje – również grupowe; na specjalności translatorycznej w interakcji tłumaczeniowej istnieje możliwość zaliczania osiągnięcia w parze tłumaczeniowej) bądź pisemną. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją przeważają zaliczenia w formie pisemnej, do których należą m.in. testy wyboru lub dłuższa wypowiedź pisemna na zaproponowany/e temat/y. Warunki, forma i kryteria przeprowadzanych zaliczeń oraz egzaminów podawane są w ramach pierwszych zajęć w semestrze i odpowiadają treściom przekazywanym podczas zajęć. W trakcie cyklu dydaktycznego warunki i forma zaliczenia zajęć nie zmieniają się.

Analiza sylabusów pozwala stwierdzić, że przygotowane i formułowane są prawidłowo; ich ramowy względnie szczegółowy charakter wynika ze specyfiki przedmiotu. Szczegółowe zasady odbywania i zaliczania praktyk pedagogicznych, praktyk w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz zawodowych zostały opisane każdorazowo w regulaminie odnośnych praktyk. Określono w nim cele praktyk, wymiar godzin, przypisanie do określonego stopnia oraz trybu studiów, ich organizację jak i sposoby ich zaliczania. Zasady odbywania praktyk nauczycielskich są zgodne ze standardami kształcenia nauczycieli. Zaliczenie praktyki studenckiej, w zależności od jej rodzaju, odbywa się na podstawie pisemnej opinii opiekuna praktyk lub przedstawiciela instytucji, tzn. szkoły, placówki oświatowo-wychowawczej, przedsiębiorstwa, biura tłumaczeń, międzynarodowej agencji transportowej, wydawnictwa, instytucji administracji publicznej, itp., w której odbyła się praktyka. Formułując opinię z praktyk, jej opiekun względnie przedstawiciel instytucji przyjmującej studenta ocenia jego wiedzę, kompetencje i umiejętności, co pozwala na dodatkową weryfikację efektów kształcenia osiągniętych przez studenta. Efekty uzyskane w przypadku praktyki pedagogicznej weryfikowane są przez opiekuna praktyk z ramienia Instytutu Filologii Germańskiej UG poprzez hospitację/omówienie przeprowadzonej

lekcji/rozmowę zaliczeniową, prowadzenie dziennika praktyk i sprawozdanie z prowadzonych praktyk, ocenę studenta przez nauczyciela szkoły względnie placówki opiekuńczo-wychowawczej; w przypadku praktyki zawodowej uzyskane efekty weryfikowane są przez opinię opiekuna praktyk z ramienia firmy/instytucji, itp., zaświadczenia o ukończeniu praktyki, sprawozdania z praktyki oraz karty ewaluacyjnej praktyki. Weryfikacja efektów kształcenia praktyk jest rzetelnie dokonywana przez opiekuna praktyk.

Ocena na podstawie dostarczonej dokumentacji jest dodatkowo weryfikowana podczas indywidualnych rozmów opiekuna praktyk ze studentami. Opinie z praktyk są przedmiotem szczegółowej analizy instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, która służy formułowaniu wniosków odnośnie do programów kształcenia, służących ich doskonaleniu.

Władze Wydziału, po wizycie ZO PKA, dnia 15 czerwca 2015 r., przekazały dodatkowe, przygotowane zgodnie z harmonogramem prac po 2 czerwca 2015, dokumenty dotyczące sposobów zaliczania praktyk. Są nimi *Ocena przebiegu praktyki studenckiej* oraz *Dzienniczek praktyki studenckiej*. W pierwszym dokumencie zawarto siedem efektów kształcenia, których realizację potwierdza pracodawca poprzez wybór odpowiedzi tak/nie, w dokumencie jest również wskazane miejsce na krótką opinię pracodawcy o studencie.

ZO PKA zwrócił uwagę podczas wizytacji na fakt, że efekty kształcenia po zakończeniu praktyk zawodowych translatorycznych weryfikowane są przez opiekunów w przedsiębiorstwie lub instytucji organizującej praktyki, jednak nikt z opiekunów praktyk ze strony Instytutu Filologii Germańskiej nie weryfikuje tłumaczeń, których dokonali studenci podczas praktyk. Otrzymują jedynie informację zwrotną o tym, jakich czynności tłumaczeniowych dokonywali studenci, ale nie sprawdzają de facto, czy założone efekty kształcenia w przypadku tych praktyk zostały osiągnięte.

Końcowym elementem weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia na danym kierunku studiów jest praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy. Wymagania niezbędne do przystąpienia do egzaminu dyplomowego zostały określone w Regulaminie studiów (załącznik do uchwały nr 12/12 Senatu UG z dnia 29 marca 2012 r.: rozdział 5, §§ 27-31), pozostałe uszczegóławiające informacje (zakres egzaminu i jego formę, ustanawianie i zmianę kierującego pracą dyplomową) zostały opisane w oddzielnych dokumentach. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem promotora. Student ma prawo wyboru promotora w ramach kierunku studiów i zgodnie z organizacją studiów. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej bierze się pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, a temat pracy musi pozostawać w określonym związku z kierunkiem studiów. Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor i recenzent. Egzamin dyplomowy stanowi sprawdzian wiedzy studenta z zakresu dyscypliny, z której student przygotował pracę dyplomową. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, podczas którego student odpowiada na pytania z zakresu toku studiów i pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana. W skład komisji wchodzi: przewodniczący – dziekan albo prodziekan bądź inny nauczyciel akademicki wyznaczony przez dziekana oraz co najmniej dwóch członków (Regulamin studiów UG, § 29), którzy pełnią funkcję promotora pracy oraz recenzenta. Na podstawie analizy przedłożonych dokumentów należy stwierdzić, że egzaminy dyplomowe są właściwie udokumentowane w protokołach i odbywają się zgodnie z opracowanym szczegółowo regulaminem. Efekty kształcenia, sylabusy, treści kształcenia oraz szczegółowe zasady dyplomowania opublikowane są na stronie internetowej Wydziału. Opisy efektów kształcenia, a także opis systemu ich oceny i weryfikacji jest upubliczniony. Wizytowana jednostka zapewnia swoim studentom dostęp do baz danych, które zawierają dane odnoszące

się do koncepcji kształcenia, procesu kształcenia, planu zajęć, informacji dotyczących zmian w organizacji toku studiów, harmonogramów sesji egzaminacyjnych, nazwisk osób prowadzących poszczególne przedmioty, informacji o terminach konsultacji, ofercie dydaktycznej uczelni, itp. (strona www Uczelni oraz Wydziału i Instytutu Filologii Germańskiej).

W ciągu ostatnich trzech lat nastąpił widoczny spadek liczby studentów (obecnie: 324, w semestrze letnim 2013/14: 351, w semestrze letnim 2012/13: 425), spowodowany obniżeniem liczby kandydatów na studia II stopnia oraz osób faktycznie decydujących się na podjęcie studiów I stopnia. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych główny odsiew studentów ma miejsce po pierwszym semestrze. Wynika on z faktu, że studenci sami rezygnują ze studiów, widząc niski poziom własnych umiejętności językowych, nie są w stanie sprostać wymaganiom w ramach praktycznej znajomości języka niemieckiego, poza tym nie zaliczają kolejnej sesji, nie wykazują motywacji do zgłębiania wiedzy w zakresie przedmiotów filologicznych, dokonali złego wyboru studiów.

- 4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Monitorowanie karier absolwentów prowadzi Biuro Karier UG i realizowane jest poprzez przeprowadzanie regularnych badań ankietowych (zgodnie z Zarządzeniem Rektora UG nr 6/R/15 z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie badania losów zawodowych absolwentów UG). Przewiduje się badanie w ciągu 6 miesięcy, 3 i 5 lat od ukończenia studiów. Ankieta zawiera pytania o aktualną sytuację zawodową absolwenta, plany dalszego kształcenia, jak również o poziom satysfakcji z kształcenia na UG. Jednostka nie posiada jeszcze opracowania wyników ankietyzacji.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Podczas wizyty ZO PKA udostępnione zostały prace etapowe, testy oraz prace dyplomowe. Wszystkie one są dowodem na istnienie na kierunku filologia germańska systemu etapowej weryfikacji efektów kształcenia, który zarazem odzwierciedla precyzyjność i klarowność stawianych ocen na wszystkich etapach kształcenia. Prace etapowe są skonstruowane właściwie i umożliwiają weryfikację założonych efektów kształcenia.

Analiza prac dyplomowych przeprowadzona podczas wizyty ZO PKA wykazała, że proces osiągania efektów kształcenia przez ich przygotowanie i obronę na egzaminie dyplomowym przebiega prawidłowo, zgodnie z przepisami. Należy stwierdzić, że dobór obsady seminariów oraz tematyki jest w większości prac właściwy; wiąże się to również z odpowiednim ich prowadzeniem od strony warsztatowej. Tematyka prac zgodna jest z programem kierunku i efektami kształcenia, ale nie zawsze ze specjalnością (w sprawdzanych pracach stwierdzono dwa przypadki). Prace mają właściwą konstrukcję, zachowana jest ich dwudzielność struktury na część teoretyczną, wykorzystującą dobrze literaturę przedmiotu i część praktyczną. Pod względem formalnym prace są poprawne, nie budzą zastrzeżeń. Również ich ocenianie przez

promatora i recenzenta jest poprawne. Należy podkreślić, że wykorzystywana bibliografia odpowiada ich treści. Należałoby więcej uwagi przywiązywać do tego, aby w spisach bibliografii znajdowały się również publikacje pracowników kierunku jak i polskich germanistów. Zakres prac odpowiada przyjętym efektom kształcenia. Na wyróżnienie zasługują prace odwołujące się w swojej treści do aspektu kulturowego i językowego z najbliższego regionu. Sposób oceniania prac na jednolitym, dobrze opracowanym wzorcu, jest odpowiedni, recenzje w większości prac są wyczerpujące (w sprawdzanych pracach napotkano na jeden przypadek powierzchownej recenzji). Należałoby dokonać pewnej modyfikacji przyjętego standardowego formularza recenzji prac dyplomowych na wersję elektroniczną ze względu na trudności w odczytaniu recenzji, pisanej nieczytelnym pismem odręcznym. Stawiane pytania na egzaminie dyplomowym mieściły się w reprezentowanych przez kierunek dziedzinach. Objętość prac, ich streszczenia zarówno w języku niemieckim jak i polskim nie budzą zastrzeżeń w kontekście ich treści.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na kierunku filologia germańska opracowano i wdrożono efekty kształcenia zgodnie z wymogami polskiego prawa o szkolnictwie wyższym oraz koncepcją rozwoju kierunku. Zakładane efekty kształcenia zostały sformułowane dla kierunku o profilu ogólnoakademickim w obszarze nauk humanistycznych (dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo). Zgodne są także ze standardami kształcenia nauczycieli. Realizowany program kształcenia odpowiada specyfice kierunku, w dwóch specjalnościach. Umożliwia on zdobycie wiedzy oraz umiejętności poszukiwanych na rynku pracy.

2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów oraz umożliwiając ich sprawdzenie i weryfikację. Ich realizacja jest możliwa.

3) Zaleca się w przypadku praktyk zawodowych wprowadzenie weryfikacji efektów kształcenia przez opiekunów praktyk z ramienia Instytutu.

System weryfikacji efektów kształcenia jest obiektywny i powszechnie znany studentom. Formy weryfikacji są dostosowane do rodzaju zajęć oraz zakładanych efektów kształcenia.

4) Monitorowanie losów absolwentów odbywa się poprzez Biuro Karier UG.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Struktura kwalifikacji absolwenta studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia zakłada, że ma on wykształcony nawyk ciągłego samokształcenia i jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia, do kontynuacji nauki na studiach III stopnia lub pracy zawodowej.

Z analizy raportu samooceny, przygotowanego przez Instytut Filologii Germańskiej struktura kwalifikacji absolwenta kierunku filologia germańska cechuje wyposażenie w wysokie kompetencje językowe (również w zakresie języków specjalistycznych), kompetencje zawodowe tłumacza lub nauczyciela, a także wiedzę ogólnohumanistyczną i filologiczną. Jest on przygotowany do pracy w szkole, w biurach tłumaczeń, środkach masowego przekazu, turystyce, transporcie, instytucjach, przedsiębiorstwach/korporacjach oraz w organizacjach

polsko-niemieckich. Odbывая praktyki zawodowe sprawdza możliwości wykorzystywania zdobytej wiedzy.

W opinii ZO PKA programy kształcenia na poszczególnych specjalnościach umożliwiają osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Wszystkie elementy struktury kwalifikacji absolwenta znajdują się w ofercie dydaktycznej, a interdyscyplinarność programów zapewnia przyszłym absolwentom skuteczniejsze reagowanie na zmieniające się wymogi rynku pracy. Strategia kształcenia i rozwoju na Wydziale Filologicznym UG skierowana jest na otwartość, interdyscyplinarność i zrozumienie wielokulturowości oraz wykorzystanie najnowszych technologii w zdobywaniu wiedzy i jej zastosowaniu (operowanie najnowszymi bazami danych, techniki multimedialne, profesjonalne wyposażenie i oprogramowanie bazy tłumaczeniowej). Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie celów i efektów kształcenia i jest zachętą dla kandydatów wybierających studia na kierunku filologia germańska ze względu na ofertę programową oraz potencjalne możliwości zatrudnienia na obecnym rynku pracy (wzrost liczby kandydatów na miejsce, np. na I stopniu stacjonarnym/niestacjonarnym w roku akademickim 2014/2015 – 1.75/1.23 w porównaniu z latami ubiegłymi: 2013/2014 – 1.48/0.96, 2012/2013 – 1.68/1.0). Zaproponowane specjalności mieszczą się w solidnym, tradycyjnym modelu profilu ogólnoakademickiego z wysokim przygotowaniem merytorycznym, kompetencjami z języka niemieckiego (również specjalistycznego) i przygotowaniem do współdziałania i pracy w zespole wielokulturowym na umiędzynarodowionym rynku pracy. Według oceny ZO PKA sekwencja przedmiotów jak i podział na poszczególne specjalności jest prawidłowy. Na pierwszych semestrach studiów dominują przedmioty kształcenia ogólnego, a na kolejnych przedmioty fakultatywne, umożliwiające studentom rozwijanie indywidualnych zainteresowań teoretycznych lub zawodowych i stopniowe włączanie przedmiotów specjalizacyjnych, mających umożliwić kształcenie umiejętności zawodowych przyszłych absolwentów oraz przedmioty kończące się napisaniem pracy dyplomowej i złożeniem egzaminu dyplomowego. Punkty ECTS są dobrze przypisane do przedmiotów, ustala się je w zależności od czasu poświęcanego przez studentów na zaliczenie danego przedmiotu. W programach i sylabusach uwzględnione są również kompetencje społeczne, sprawdzane na ogół poprzez obserwacje prac zespołowych w grupie, monitorowanie dyskusji i rejestrowanie aktywności studentów na zajęciach, ich kreatywności i otwartości na nowości oraz zorientowanie na wypracowanie wspólnego stanowiska. Program studiów na kierunku filologia germańska uwzględnia minimum 30% punktów uzyskanych z zaliczenia zajęć do wyboru.

Należy pozytywnie ocenić stosunek władz Wydziału oraz pracowników Instytutu Filologii Germańskiej do uznawania punktów ECTS zdobytych przez studentów na uczelniach zagranicznych. Punkty uzyskane zgodnie z przygotowanym przed wyjazdem planem zajęć na uczelniach zagranicznych, są uznawane automatycznie. W przypadku braku możliwości zrealizowania całego zakładanego planu na uczelni zagranicznej, studenci mają możliwość uzupełnienia brakujących punktów ECTS po powrocie na uczelnię macierzystą. Pomoc wykładowców w tym zakresie studenci oceniali pozytywnie.

Proces kształcenia umożliwia studentom odbywanie zajęć dydaktycznych w formie wykładów, ćwiczeń, zajęć o charakterze warsztatowym, seminariów oraz praktyk zawodowych i nauczycielskich. Należy podkreślić, że w Instytucie Filologii Germańskiej w ramach Rady Programowej systematycznie dba się o modyfikowanie systemu kształcenia tak, aby był on w stanie sprostać zmieniającym się realiom rynku pracy oraz prowadził do nieustannego podnoszenia jakości kształcenia.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia, z których korzystają studenci na kierunku filologia germańska, przyjęte zostały w Regulaminie Studiów UG (z dnia 29 marca 2012 r.: rozdział 6: Indywidualne plany studiów i programy kształcenia oraz studia międzyobszarowe) i odnoszą się w § 33 do możliwości zaliczania eksternistycznego przez studentów będących w trudnej sytuacji życiowej jak i zaliczania awansem i przeniesienia na kolejny semestr studiów. Studenci są uprawnieni również do realizacji procesu kształcenia w ramach Indywidualnego planu studiów w szerokiej formule § 34, który dotyczy studentów z orzeczoną niepełnosprawnością, samodzielnie wychowujących dzieci, studiujących na dwóch lub więcej kierunkach studiów, studiujących wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach, odbywających część studiów w uczelniach zagranicznych oraz wychodzi naprzeciw studentom, znajdującym się w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

Poza tym wiele możliwości daje Indywidualny program kształcenia (§ 35). Ta forma kształcenia adresowana jest w pierwszej kolejności do studentów i polega „na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności albo na zmianie profilu kształcenia, łączeniu dwóch lub więcej specjalności w obrębie jednego lub więcej kierunków, a także na udziale studenta w pracach badawczych”. Na wniosek studenta dziekan wyznacza opiekuna naukowego, który ustala ze studentem projekt programu indywidualnego programu kształcenia i monitoruje osiągnięte efekty kształcenia. Opiekunem naukowym może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego lub za zgodą Rady Wydziału nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora.

Uczelnia podejmuje działania mające na celu stworzenie warunków sprzyjających wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych przez stworzenie warunków do kształcenia dostosowujących formę zaliczeń i egzaminów do ich możliwości. Wskazuje się na to już w Rozdziale 1 (Przepisy ogólne) Regulaminu Studiów UG w §4, p. 4: „Dziekan jest upoważniony do takiego stosowania Regulaminu, aby bez naruszania jego zasad umożliwić osobie niepełnosprawnej wypełnianie obowiązków studenckich, stosownie do jej sprawności psychofizycznych”. Dotyczy to również omówionych wyżej możliwości podjęcia studiów w ramach Indywidualnego planu studiów jak i organizacji praktyk. W Instytucie Filologii Germańskiej podejmuje się starania do stworzenia odpowiednich warunków do podjęcia i kontynuowania nauki 11 studentom niepełnosprawnym na I i II stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, dostosowując sposób weryfikacji efektów kształcenia do możliwości studenta. Interesy studentów niepełnosprawnych reprezentuje poza tym Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych.

System organizacji i kontroli praktyk, ich zaliczania i oceny jest prawidłowy. Dzięki starannej dokumentacji, opiekun praktyk ma możliwość rzetelnej oceny, czy studenci spełnili wymagania konieczne do zaliczenia praktyk. ZO PKA wyraża w tym miejscu opinię, że w kontekście praktyk zawodowych ze strony Instytutu brak jest weryfikowania osiągnięć studenta poprzez kontrolę jakości wykonanych przez niego zadań translatorskich.

Biorąc pod uwagę powyżej omówione elementy procesu kształcenia, takie jak sekwencja przedmiotów, formy zajęć, wymagania, weryfikacja założonych efektów, nacisk na kreatywność oraz uwzględnianie potrzeb studentów, można jednoznacznie stwierdzić, że proces kształcenia na kierunku filologia germańska jest zorganizowany prawidłowo, jest przemyślany, spójny i wychodzący naprzeciw oczekiwaniom studentów, jest elastyczny wobec wymagań środowiska zewnętrznego. Wynika to z raportu samooceny i zostało potwierdzone podczas wizyty ZO PKA.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Programy studiów spełniają wymogi akademickiego kształcenia filologicznego bez zastrzeżeń i tworzą spójną całość. Treści zajęć poszczególnych przedmiotów korespondują z efektami kształcenia dla kierunku, przy czym sylabusy zawierają szczegółowe efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. Stosowane formy zajęć to przede wszystkim ćwiczenia, konwersatoria, zajęcia o charakterze warsztatowym, wykłady i seminaria. Wszystkie te formy są odpowiednio wkomponowane w program studiów, przedmioty pojawiają się w prawidłowej kolejności. Formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość, nie budzą zastrzeżeń. Praktyki pedagogiczne nie budzą zastrzeżeń. Ich forma odpowiada zakładanym celom i umożliwia studentom wykorzystanie zdobytych umiejętności w praktyce.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Po analizie poszczególnych składników procesu kształcenia takich jak sekwencja przedmiotów, formy zajęć, wymagania, weryfikacja efektów, nacisk na kreatywność oraz uwzględnianie potrzeb studentów, można jednoznacznie stwierdzić, że proces kształcenia na kierunku filologia germańska jest zorganizowany prawidłowo, jest spójny i umożliwia realizację założonych efektów kształcenia.
- 2) Punkty ECTS przypisywane są właściwie i uznawane w przypadku odbywania studiów przez studenta za granicą.
- 3) Programy studiów spełniają wymogi standardów bez zastrzeżeń. Treści zajęć korespondują z efektami kształcenia dla kierunku, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne są również spójne. Praktyki pedagogiczne nie budzą zastrzeżeń, ich forma odpowiada zakładanym celom oraz umożliwia studentom wykorzystanie zdobytych umiejętności w praktyce. Ocena praktyk jest rzetelna.
- 4) Zalecenie odnośnie praktyk zawodowych dotyczy wprowadzenia weryfikowania efektów kształcenia przez opiekuna praktyk z Instytutu.
- 5) Studenci mogą korzystać z możliwości indywidualizacji procesu kształcenia.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Analiza struktury kwalifikacji kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów (zarówno tej w minimum kadrowym, jak i spoza minimum) pozwala stwierdzić, iż daje ona możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest od kilku lat ustabilizowana, ich kompetencje merytoryczne, dorobek naukowy i doświadczenie są adekwatne do realizowanego programu oraz zakładanych efektów kształcenia i umożliwiają ich osiągnięcie. Nauczyciele prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i specjalizacją. W 2013 r. w Instytucie 2 osoby uzyskały stopień naukowy doktora, 1 dra. hab.

oraz 1 tytuł profesora, natomiast w 2014 r. 1 osoba uzyskała stopień naukowy dra hab. W Instytucie zatrudnionych jest obecnie 29 osób.

(Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicki);

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Zgodnie z wymaganiami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku.*”

Ponadto zgodnie z wymaganiami § 13 ust. 1 wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.*” oraz wymagania § 13 ust. 2 wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: pkt 1. „30 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (...)*” i pkt 2 „60 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia”.

Zgodnie z § 14 ust. 2 powyższego rozporządzenia, tj.: „*Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, rosyjskiego, białoruskiego, ukraińskiego, czeskiego i słowackiego stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.*”

Zgodnie z § 15 ust. 2 powyższego rozporządzenia, tj.: „*Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, rosyjskiego, białoruskiego, ukraińskiego, czeskiego i słowackiego stanowi co najmniej dziewięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej czterech samodzielnych*

nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch samodzielny nauczyciel akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.”

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Wszystkie hospitowane zajęcia dydaktyczne zostały ocenione zdecydowanie pozytywnie. Były prowadzone na dobrym poziomie, z dużym zaangażowaniem wykładowców. Dynamika zajęć była widoczna, a starania prowadzących zajęcia odnośnie do uaktywnienia studentów zasługują na pochwałę. Należy podkreślić, że stopień znajomości języka niemieckiego przez studentów w grupach pierwszego roku studiów licencjackich jest niezbyt wysoki, ale prowadzący zajęcia dokonują wielkiego wysiłku, aby go poprawić. Treści podejmowane na zajęciach odpowiadały treściom zapisanym w sylabusach. Także zastosowane metody nauczania były właściwe i pozwalały na zaktywizowanie studentów.

Władze Uczelni do minimum kadrowego zgłosiły 23 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 2 profesorów (dla studiów 1. i 2. stopnia), 5 doktorów habilitowanych (dla studiów 1. i 2. stopnia) oraz 16 doktorów (14 dla studiów 1. i 2. stopnia oraz 2 do minimum studiów 1. stopnia). ZO PKA nie zaliczył do minimum dwóch doktorów, jednego z powodów nie przydzielenia mu w bieżącym roku akademickim zajęć dydaktycznych, drugi posiada dorobek w zakresie socjologii i filozofii, a nie są to dyscypliny do których nawiązują efekty kształcenia na kierunku filologia germańska. Do minimum zaliczono zatem, dla studiów stopnia pierwszego 2 profesorów, 5 doktorów habilitowanych oraz 14 doktorów oraz dla studiów stopnia drugiego 2 profesorów, 5 doktorów habilitowanych oraz 12 doktorów. Stwierdza się zatem, iż na kierunku filologia germańska wymagania prawne odnośnie minimum kadrowego zostały spełnione.

W celu oceny stabilności minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów dokonano analizy zaliczenia do tego minimum nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku akademickim: 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015. Nieprzerwanie przez wszystkie powyżej wskazane lata akademickie w grupie siedmiu samodzielnych nauczycieli akademickich pięć osób jest zatrudnionych i zaliczonych do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, a w grupie szesnastu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora wszystkie osoby są zatrudnione i zaliczone do tego minimum przez Uczelnię. Na podstawie powyższych informacji stwierdzono, iż kadra ocenianego kierunku studiów jest stabilna.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz.1370) i wynosi około 1: 15, 57 przy minimalnym wymaganiem 1:50. LICZBA STUDENTÓW – 327.

- **(Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena;)**

Hospitowane zajęcia prezentowały dobry poziom zarówno merytoryczny jak i dydaktyczny. Spełniają wszelkie wymogi stawiane zajęciom dydaktycznym na uniwersytecie.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Istotnym elementem polityki kadrowej jest dokonywana okresowo ocena nauczycieli akademickich. Pracownicy naukowo-dydaktyczni są oceniani na podstawie regularnie przeprowadzanych hospitacji zajęć i ankiet studenckich (zgodnie z Regulaminem ankietowania zajęć przez studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego z Portalu Studenta UG). Kwestionariusz ankiety pozwala na ocenę problematyki zajęć, a co za tym idzie treści kształcenia, sposobu prowadzenia zajęć, wymagań i sposobu oceny, organizacji zajęć, postaw osoby prowadzącej. Wyniki oceny publikowane są na stronie internetowej Wydziału i dyskutowane na posiedzeniu Rady Wydziału.

Poza tym składają sprawozdania szczegółowo opisujące efekty pracy badawczej, uwzględniające istotne aspekty pracy naukowej. Ocenie podlegają wszyscy pracownicy, samodzielni jak i niesamodzielni, tworzący minimum kadrowe i będący poza minimum.

Z rozmów na spotkaniu z pracownikami prowadzącymi zajęcia na wizytowanym kierunku wynika, że brak jest właściwej komunikacji z władzami Instytutu, że jest niska częstotliwość zebrań i zbyt słaby dostęp do informacji o prawach do stypendiów, urlopów naukowych, konkursach grantowych, oraz że nie zawsze są oni wystarczająco dokładnie informowani o możliwościach ubiegania się o środki na działalność badawczą. Poza tym sygnalizowali, że jest zbyt mało ofert dla pracowników na wyjazdy w ramach programu Erasmus+ (w bieżącym roku akademickim z oferty tej mogło skorzystać tylko 6 osób na całym Wydziale), i że nie czują wystarczającego wsparcia ze strony uczelni w czasie procedury aplikacyjnej. Ogólnie oceniają jednak pozytywnie perspektywy dalszego rozwoju, gdyż mimo niżu demograficznego, zainteresowanie studiami utrzymuje się na prawie niezmiennym poziomie.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczebność kadry dydaktycznej jak i jej kwalifikacje na ocenianym kierunku studiów stwarzają możliwości do osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

2) Minimum kadrowe jest spełnione. Pracownicy zdobywają kolejne kwalifikacje zawodowe. Zajęcia obsadzone są prawidłowo według zasad merytorycznych.

Kadra ocenianego kierunku studiów jest stabilna.

4) Istotnym elementem polityki kadrowej jest dokonywana okresowo ocena nauczycieli akademickich. Polityka kadrowa wspiera jakość kształcenia na ocenianym kierunku.

Na spotkaniu pracowników IFG z ZO PKA pracownicy odnieśli się do relacji pracownik-władze Instytutu w aspekcie braku pełnej komunikacji i wsparcia w osiąganiu kwalifikacji zawodowych.

Pracownicy ocenili pozytywnie perspektywy dalszego rozwoju.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Infrastrukturę dydaktyczną stanowi budynek Wydziału Filologicznego (współużytkowany z Wydziałem Historycznym) z pomieszczeniami administracyjnymi, salami wykładowymi, seminaryjnymi, ćwiczeniowymi, salą do zajęć tłumaczeniowych ustnych z kabinami, pracownią komputerową oraz biblioteką wydziałową - Biblioteką Humanistyczną. Większe sale dydaktyczne przewidziane są na wykłady, natomiast w mniejszych salach odbywają się zajęcia seminaryjne i ćwiczeniowe. Wymienione przestrzenie spełniają wprawdzie swoją funkcję dydaktyczną, ale nie są satysfakcjonujące, co prowadzi do tego, że jednak część zajęć na filologii germańskiej odbywa się w pomieszczeniach innych jednostek wydziału, często o niskim standardzie. Wiele do życzenia pozostawia również zbyt mała liczba pokoi dla wykładowców. Z rozmów na spotkaniu z pracownikami Instytutu wynika, że dzielą oni pokoje w 3-4 osoby, każdy ma własne biurko, ale już nie komputer. Braki w sprzęcie do własnej dyspozycji wydają się im najbardziej dotkliwe.

Wyposażenie sal w aparaturę jest mniej niż standardowe, brak jest stacjonarnych rzutników multimedialnych i innych urządzeń elektronicznych, w niektórych salach są jedynie ekrany do projekcji. Dydaktycy mają jednak do dyspozycji rzutniki multimedialne i komputery, które przynoszą ze sobą na zajęcia, co zaspokaja jedynie podstawowe potrzeby dydaktyczne. Wyposażenie sal dydaktycznych jest typowe i w większości wysłużone. Po przeprowadzonych hospitacjach należy jednak stwierdzić, że wielkość sal dostosowana jest do wielkości grup studenckich, nie odnosi się wrażenia ścisku. Sale oznaczone są tabliczkami informacyjnymi z tygodniowym rozplanowaniem zajęć. W całym budynku dostępna jest sieć bezprzewodowa Eduroam.

Zajęcia tłumaczeniowe ustne o charakterze konsekutywnym oraz tłumaczenia pisemne przeprowadzane są w standardowych salach dydaktycznych. Brak jest kabin do tłumaczeń symultanicznych, które wykorzystywane by były przez studentów germanistyki. Zgodnie z informacją gospodarza budynku studenci germanistyki korzystali do 2014 roku z własnego laboratorium tłumaczeniowego. Uzyskane informacje w sekretariacie filologii germańskiej potwierdzają fakt, że do tego roku prowadzone były zajęcia z tłumaczeń symultanicznych; obecnie, w związku z koniecznością zajmowania się większym projektem, wykładowcy nie prowadzi już zajęć tłumaczeniowych symultanicznych. Od roku 2015 laboratorium do zajęć tłumaczeniowych symultanicznych oraz pracownia komputerowa do tłumaczeń pisemnych leży w gestii Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki (*Centrum Translatoryczne*), z którego studenci i pracownicy germanistyki korzystają sporadycznie na zasadzie gości, wpasowując się w wolne terminy. Laboratorium do nauki tłumaczeń ustnych w Centrum Translatorycznym wyposażone jest w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie. W jego skład wchodzi m.in. pięć dwuosobowych kabin na podestach i osiem stanowisk delegatów do ćwiczenia tłumaczeń symultanicznych. Rozbudowany system urządzeń audio pozwala studentom na pracę w warunkach imitujących realia pracy tłumacza ustnego.

Laboratorium komputerowe wyposażone jest w 21 komputerów, co pozwala studentom na zdobywanie praktycznych umiejętności tłumaczenia z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Dzięki wykupionym licencjom laboratorium korzysta profesjonalnego oprogramowania do wspomagania pracy tłumacza, przez co z kolei zwiększa się atrakcyjność studentów na rynku pracy. Są to programy CAT: Trados-2014, Deja Vu, MemoQ, Wordfast PRO, XTM Cloud; programu do składu i łamania tekstu: Adobe InDesign; program do obsługi korpusów językowych: Wordsmith oraz program do konwersji plików: Solid Converter PDF. W ramach Centrum Translatorycznego przeprowadzane są szkolenia dla

pracowników wydziału z obsługi wymienionego oprogramowania. Dostępność wymienionych laboratoriów dla studentów możliwa jest tylko w ramach zajęć.

Do dyspozycji studentów filologii germańskiej jest Biblioteka Humanistyczna, mieszcząca się w budynku Wydziału Filologicznego oraz Biblioteka Główna UG (w pobliżu Wydziału). Lokalizacja biblioteki we wspólnym budynku Wydziału jest korzystna dla studentów korzystających z zasobów bibliotecznych. Biblioteka składa się z dwóch zasadniczych pomieszczeń, z księgozbioru, będącego w większości w wolnym dostępie oraz do wykorzystania poprzez wypożyczalnię. Układ działów z klasyfikacją na poszczególne kierunki studiów jest przejrzysty i służy ułatwieniu dostępu do książki i jej identyfikacji katalogowej. Biblioteka obsługiwana jest przez uczelniany system biblioteczny, posiadający katalogi online oraz bazy danych, szybko dostępne dla studenta. Istnieje również tradycyjny katalog kartkowy. W ramach księgozbioru wydziałowego skatalogowanych elektronicznie jest szacunkowo 50% zbiorów dla kierunku filologia germańska. Księgozbiór biblioteki należy do tzw. księgozbioru zajęciowego, tzn. znajdują się w nim głównie pozycje służące bezpośrednio dydaktyce. Biblioteka wydziałowa posiada 9.732 woluminów dla historii (mieszczącej się również w tym samym budynku), 20.664 woluminów dla filologii angielskiej, 17.416 dla skandynawistyki i niewspółmiernie mniej woluminów dla filologii germańskiej, obejmujących 9.716 woluminów (Raport samooceny mówi o ok. 14.000 woluminach). Studenci piszący prace dyplomowe korzystać mogą z literatury przedmiotu znajdującej się w Bibliotece Głównej UG (zasoby biblioteczne na dzień 31.12.2014: Książki – 1.059.242 wol.; Czasopisma – 332.163 wol.; Zbiory specjalne – 176.817 jedn.; Liczba tytułów czasopism drukowanych 19.081, w tym gromadzonych na bieżąco: 2.586; Zbiory niemieckojęzyczne ujęte w katalogu komputerowym obejmują 33.800 woluminów. Biblioteka UG posiada 1823 tytuły czasopism niemieckojęzycznych, w tym 37 językoznawczych i 21 literaturoznawczych).

Wewnątrz biblioteki, obok księgozbioru, znajduje się przestronna czytelnia ze stanowiskami komputerowymi ułatwiającymi połączenie z internetem, w tym z siecią biblioteczną Biblioteki UG. Czytelnia posiada oddzielne stanowisko obsługi czytelniczej, co ułatwia, w razie potrzeby, kontakt w sprawie wszelkich informacji bibliotecznych. Dostępne poprzez system Biblioteki Głównej UG są bazy danych Academic Research eBooks Library, Academic Complete, SpringerLINK. Studenci filologii mają ponadto do dyspozycji bazę z dziedziny nauki o literaturze Library Reference Center Plus, a także polską bazę podręczników akademickich IBUK Libra. System zezwala również na dostęp do baz zawierających wydawnictwa ciągle w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (EBSCO, Nature, Science, Science Direct, SpringerLink, Wiley-Blackwell, Web of Knowledge, SCOPUS). Dla filologów interesujące są ponadto bazy JSTOR, Elektronische Zeitschriftenbibliothek i High Wire Press. Oferowane są również bazy bibliograficzne i abstraktowe ARIANTA, A&HCI, CPCI-SSH, MLA International Bibliography. Oferowane zasoby dostępne są za pomocą strony <http://www.bg.univ.gda.pl> w sieci UG lub poprzez usługę VPN, z czego niektóre w Bibliotece Humanistycznej.

Pracownicy wprowadzili do działania biblioteki autorski pomysł, tzw. rewersu stałego, który zdaje egzamin w wypożyczaniu kompletów dydaktycznych, podręczników, słowników, leksykonów itp. na bieżące cele dydaktyczne. Ścieżka ta likwiduje każdorazowe, żmudne, wypełnianie rewersów dla kilku czy kilkunastu egzemplarzy książek. Studenci pierwszych lat studiów nie przechodzą stałego szkolenia bibliotecznego, zapoznawani są z pracą biblioteki i zasadami wypożyczania poprzez wspólną wizytę w bibliotece z opiekunem roku. Istnieje możliwość odbycia szkolenia bibliotecznego on-line, oferowanego na stronie www biblioteki.

Biblioteka jest dobrze przygotowana do obsługi studentów. Dwa stanowiska z pracownikami biblioteki w wypożyczalni i czytelni zapewniają informację i pomoc w korzystaniu z księgozbioru.

Budynek wyposażony jest w infrastrukturę przyjazną dla osób niepełnosprawnych, zarówno udogodnienia architektoniczne jak i organizacyjne: dogodny podjazd do budynku, winda z przyciskami brajlowskimi oraz z głosową informacją, toalety oraz oznakowane drzwi pomieszczeń etykietami brajlowskimi, podobnie szafki przed biblioteką wydziałową. Poruszanie się osób niewidomych i słabowidzących po kampusie umożliwiają oznaczenia fakturowe w kontrastowym kolorze żółtym. Poza miejscami parkingowymi dla niepełnosprawnych na terenie kampusu znajduje się ogrodzona toaleta dla psów przewodników. Nad wejściami do budynków Wydziału Filologicznego i Biblioteki Głównej znajdują się informatory głosowe StepHear. W bibliotece wydziałowej czytelnicy niepełnosprawni mają zwiększony limit wypożyczanych książek do 10 tytułów na okres 2 miesięcy z możliwością dokonania dwukrotnego przedłużenia na taki sam okres. W czytelni biblioteki wydziałowej dostępne są stanowiska komputerowe dostosowane dla osób niewidomych i słabowidzących (komputer z linijką brajlowską, programem udźwiękawiającym Jaws for Windows, programem powiększającym Magic, skanerem, programem OCR, powiększalniki optyczne ClearView+ oraz drukarką centralną).

Obecny budynek Wydziału będzie użytkowany przez kierunek filologia germańska jedynie do końca aktualnego semestru, ponieważ od semestru zimowego 2015/2016 wydział zasiedli nowoczesny budynek na terenie kampusu akademickiego, znajdujący się w fazie wykończeniowej.

W budynku wydziału znajduje się bar, punkty usług kserograficznych oraz kiosk z propozycjami książkowymi, również naukowymi. Korytarz główny na parterze wykorzystywany jest do instalowania wystaw czasowych; hole na piętrach zawierają tablice informacyjne i pojedyncze plansze wystawiennicze, co stwarza studentom dostęp do kontaktów kulturowo-społecznych.

Mimo trudnych warunków lokalowych i braków w nowoczesnym wyposażeniu w sprzęt baza dydaktyczna do realizacji procesu kształcenia i osiągnięcia założonych efektów kształcenia oraz dostęp do infrastruktury są zapewnione. Uwaga krytyczna odnosi się do braku możliwości do pełnego korzystania przez kierunek filologia germańska z laboratorium do tłumaczeń kabinowych w Centrum Translatorycznym oraz do doposażenia Biblioteki Humanistycznej w większą ilość woluminów dla tego kierunku, proporcjonalnie do zasobów pozostałych kierunków.

Miejsca odbywania praktyk studenckich dobierane są prawidłowo.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych.

Zaleca się polepszenie sytuacji lokalowej.

Zaleca się korzystniejszy dostęp kierunkowi filologia germańska do laboratorium tłumaczeń kabinowych i pracowni komputerowej.

Należy dążyć do jeszcze lepszego zaopatrzenia biblioteki wydziałowej w literaturę naukową do pisania prac dyplomowych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Pracownicy stanowiący minimum kadrowe są czynni naukowo, bardzo aktywnie upubliczniają wyniki swoich badań zarówno w formie wystąpień konferencyjnych jak i publikacji.

Obecne jednostki badawcze na kierunku filologia germańska w ramach Instytutu Filologii Germańskiej UG to Katedra Literatury i Kultury Niemieckiej oraz Katedra Językoznawstwa i Teorii Przekładu, które powstały na mocy Uchwałą Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 27.10.2011 r. ze wcześniejszych siedmiu zakładów naukowych w ramach byłego Instytutu Filologii.

W obu Katedrach prowadzone były i są badania reprezentatywnych dla wizytowanego kierunku obszarów naukowych. W Katedrze Literatury i Kultury Niemieckiej zaowocowały one publikacją w 2013 r. rozprawy o poetyckiej mistyce we wczesnej twórczości Friedricha Höldelina; wydaniem w 2011 r. monografii o Prusach Wschodnich w prozie niemieckiej po 1945 r; publikacją wydanego w 2010 r. dwujęzycznego przewodnika śladami żydowskimi po Kaszubach, publikacją monografii wydanej w 2013 r., ponadto publikacja w 2013 r. przekładu na język polski esejów Rudolfa Kassnera. Poza tym powstała w 2010 r. monografia o polskim październiku w oczach pisarzy z NRD; dwa skrypty oraz siedem publikacji książkowych redagowanych lub współredagowanych jako tomy zbiorowe i przekłady. Opracowano materiały do naukowej edycji książki *Podróż po Polsce* Alfreda Döblina. Pracownicy Katedry opublikowali łącznie 127 artykułów. Z organizowanych konferencji wyliczyć należy: 2012 r. Międzynarodowe warsztaty Letnie dla doktorantów *Günter Grass. Werk und Rezeption*; 2014 r. Międzynarodowa konferencja *Der deutsche Essay und Essayismus von der Romantik bis zur Postmoderne*.

W Katedrze Językoznawstwa i Teorii Przekładu: wydano drukiem w 2011 oraz 2012 i 2014 r. trzy prace doktorskie; w 2013 r. monografię habilitacyjną. Pracownicy Katedry opublikowali 139 artykułów. Jeden z adiunktów otrzymał grant Wydziału Filologicznego na realizację tematu badawczego w latach 2012–2013, a w 2011 r. zorganizowano konferencję *Translacja pośród zwrotów kulturowych* oraz w 2014 r. konferencję *Kształcenie i doskonalenie nauczycieli języków obcych oraz języka kaszubskiego* połączoną z warsztatami metodologicznymi.

Instytut wydaje rocznik *Studia Germanica Gedanensia*. Wydano sześć Tomów specjalnych czasopisma, a zespół redagujący otrzymał w 2014 r. nagrodę zbiorową I stopnia Rektora Uniwersytetu Gdańskiego. Instytut opublikował ponadto pięć tomów w serii „Danziger Beiträge zur Germanistik” w wydawnictwie Peter Lang we Frankfurcie/M. oraz cztery dalsze tomy zbiorowe wydane również w wydawnictwie Peter Lang. W okresie 2010–2014 profesorowie Instytutu wypromowali pięciu doktorów.

Należy stwierdzić, że efekty wieloobszarowych badań naukowych zatrudnionej kadry bardzo korzystnie wpływają na jakość programu kształcenia i realizację procesu dydaktycznego. Widoczne jest to w uczestnictwie studentów wizytowanego kierunku w działalności i

wymianie naukowej w Instytucie, przede wszystkim we współpracy z Academia Baltica w Sankelmark/Flensburg oraz udziale w warsztatach i akademiach letnich, udziale w 2012 r. w realizacji filmu dokumentalnego o współczesnych Kaszubach, wolontariacie studentów w organizowanych w Instytucie konferencjach. Funkcjonowanie obecnych i byłych Studenckich Kół Naukowych w Instytucie (Literacko-Poetyckie Koło Naukowe Studentów i Doktorantów „GerLit” UG - zainteresowania literatura niemiecką; Koło Translatorskie Studentów Germanistyki - tłumaczenie poezji i prozy, opublikowane w „Studia Germanica Gedanensia” nr 25, i współorganizacja „Dnia Języka Niemieckiego na UG”; od 2014 klub filmowy „Filmclub” – świadczą o możliwości przekładania zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie dydaktycznym w pracach Kół i przełożenia zdobytych doświadczeń w pracy w Kole na możliwą działalność naukowo-badawczą.

Wyniki prowadzonych badań naukowych nauczycieli akademickich kierunku filologia germańska są adaptowane w procesie kształcenia, co jest widoczne w programach kształcenia i dydaktyce na wszystkich poziomach kształcenia. Zauważalny jest również związek tematyki prac licencjackich jak i magisterskich z badaniami prowadzonymi przez promotorów prac. Widać to również w oferowanych dla studentów zajęciach do wyboru.

Udział pracowników Instytutu we współpracy naukowej z uczelniami zagranicznymi oraz udział w projektach mobilnościowych w ramach programu europejskiego Erasmus+ pozwala na sprawdzenie i doskonalenie własnego warsztatu dydaktycznego oraz na implementację doświadczeń dydaktycznych z uczelni zagranicznej do własnej dydaktyki, co z kolei wzbogaca proces kształcenia jednostki i osiągniętych efektów kształcenia.

Według udostępnionej dokumentacji, międzynarodowa działalność badawcza pracowników Instytutu Filologii Germańskiej prowadzona jest w ramach następujących projektów:

2012-2014 projekt *Raum und Fremdsprachenunterricht* został zrealizowany wspólnie z Uniwersytetem im. Justusa Liebiga w Giessen/Niemcy.

W roku 2013 IFG otrzymał Grant Wydziału Filologicznego UG na realizację projektu pt. *Tożsamość kulturowa Żydów zachodnio- i wschodnioeuropejskich w ujęciu etnolingwistycznym*. Kontynuowano pracę nad grantem „*Fields of Belonging. Interpreting Jewish Literatures*”. W ramach stypendium DAAD zrealizowano dwumiesięczny pobyt badawczy dla naukowców i nauczycieli akademickich na Uniwersytecie im. Justusa Liebiga w Giessen.

Jeden z pracowników IFG jest członkiem „Arbeitskreis zur Erforschung der Moderne im Rheinland“ (przy Instytucie Arbeitskreis für die interdisziplinäre Erforschung der Moderne im Rheinland, Heinrich-Heine-Universität in Düsseldorf).

Znaczącą reklamą UG oraz IFG była prezentacja książki *Między językami, literaturami i kulturami. Polska literatura e-/imigracyjna w Berlinie i Sztokholmie po roku 1981*. Prezentacja odbyła się w Konsulacie RP w Sztokholmie.

Efekty badań oraz współpracy z uczelniami zagranicznymi prezentowane są na konferencjach i w różnych publikacjach naukowych. W roku 2012 pracownicy Instytutu Germanistyki uczestniczyli w 11 konferencjach międzynarodowych, które odbyły się w Halle, Berlinie, Sztokholmie, Paderborn, Monachium, w Gdańsku i w Lipsku, wygłaszając na każdym z 7 uniwersytetów referaty. Byli też autorami 15 artykułów opublikowanych za granicą. Jeden z pracowników IFG opracował 13 anotacji w: *Jahrbuch des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa*. Wykładowcy germanistyki zredagowali również 2 książki wydane za granicą oraz wygłosili wykład gościnny w Weronie.

W następnym roku (2013) współpraca międzynarodowa IFG była realizowana m.in. poprzez uczestnictwo w konferencjach i sympozjach międzynarodowych. Pracownicy kierunku filologia germańska wygłaszali referaty na konferencjach, które odbywały się w różnych

uczelniah Europy: w Paryżu, Hamburgu, Düsseldorfie, Trewirze, Wiedniu, Warszawie, Berlinie, Lipsku i Freiburgu. W ramach współpracy międzynarodowej zostały wydane 2 monografie i 7 rozdziałów w innych monografiach. Ponadto pracownicy IFG byli autorami 31 artykułów opublikowanych w czasopismach zagranicznych, pisali recenzje, gościnnie prowadzili wykłady, zredagowali 6 książek naukowych.

W 2014 roku zaangażowanie w działalność na rzecz współpracy międzynarodowej było mniej intensywne. Pracownicy IFG wzięli udział tylko w 2 konferencjach zagranicznych (Kocaeli – Turcja i Regensburg). Wygłosili 4 wykłady gościnne (Lüneburg, Sztokholm - 2 i Greifswald), opublikowali 15 artykułów w czasopismach zagranicznych, napisali 7 recenzji i zredagowali publikacje zagraniczne. W ramach współpracy międzynarodowej powstała jedna książka i 2 rozdziały w innych książkach. Jeden z pracowników IFG został członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma Uniwersytetu w Orle. IFG GU zorganizował międzynarodową konferencję *Der deutsche Essay und Essayismus von der Romantik bis zur Postmoderne* (Gdańsk, 2014).

Istotnym elementem internacjonalizacji procesu dydaktycznego w Instytucie Filologii Germańskiej UG jest czynny udział pracowników w zagranicznych programach dydaktycznych. W latach 2010-2014 ośmiu pracowników IFG prowadziło zajęcia na uczelniach zagranicznych (w Austrii, Niemczech, Włoszech, Słowacji, Szwajcarii i Szwecji), niektórzy z nich wielokrotnie. W tym samym czasie profesorowie z Niemiec, Słowacji i Szwajcarii wykładali w IFG UG. Najliczniejszą była grupa profesorów niemieckich, którzy poprowadzili 15 różnych wykładów.

Podsumowując można stwierdzić, iż współpraca naukowa i badawcza z uczelniami lub instytucjami zagranicznymi jest naturalną częścią organizacji procesu dydaktycznego w Instytucie Filologii Germańskiej UG. Pomaga ona w realizacji jednego z zasadniczych celów strategii Uczelni, zapewnienia studentom i absolwentom lepszą konkurencyjność na europejskich rynkach pracy.

Środki na finansowanie badań naukowych pochodziły z przydziału Uniwersytetu Gdańskiego oraz z Fundacji Friedricha Eberta, Fundacji Medienarchiv Günter Grass Stiftung z Bremy oraz DAAD jak i z wpisowego z organizowanych konferencji.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Jednostka legitymuje się badaniami naukowymi w zakresie obszarów kształcenia.

Wyniki badań pracowników wykorzystuje się na seminariach i w pracach licencjackich i magisterskich studentów, w organizacji konferencji naukowych oraz w działalności studenckich kół naukowych.

Pracownicy prezentują wyniki swych badań w publikacjach i na konferencjach naukowych w Polsce i za granicą.

Współpraca międzynarodowa jednostki przyczynia się w realizacji jednego z zasadniczych celów strategii Uczelni i zapewnienia studentom i absolwentom konkurencyjność na europejskich rynkach pracy.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady rekrutacji określa Uchwała nr 27/13 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie *warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2014/2015*. Rekrutacja ma charakter konkursowy (konkurs świadectw) i odbywa się drogą elektroniczną. Przewidziano zasady rekrutacji dla kandydatów z tzw. „starą maturą” oraz laureatów i finalistów olimpiad, a także osób legitymujących się maturą międzynarodową.

Rekrutacja na studia 1 stopnia odbywa się w oparciu o listę rankingową na której pozycja zależy od wyników egzaminu maturalnego z przedmiotów: język niemiecki (mnożnik 0,6), język polski (mnożnik 0,2), przedmiot do wyboru spośród historii i urzędowego języka UE (z wyjątkiem języka polskiego i niemieckiego) lub języka rosyjskiego (mnożnik 0,2). Jeżeli kandydat zdawał egzamin na poziomie rozszerzonym to dodatkowo mnożnik przedmiotu mnoży się razy 1,5.

Rekrutacja na studia 2 stopnia odbywa się w oparciu o listę rankingową tworzoną z uwzględnieniem następujących podziałów:

- w przypadku absolwentów, którzy napisali pracę dyplomową w języku niemieckim lub zdali egzamin dyplomowy w zakresie filologii: konkurs ocen na dyplomie, a w przypadku osób z taką samą ilością punktów przyjęto jako kryterium dodatkowe w przypadku osiągnięcia przez kandydatów takiej samej ilości punktów średnia ocen ze studiów 1 stopnia.
- w przypadku absolwentów innych kierunków: egzamin ustny z języka niemieckiego, konkurs ocen na dyplomie, a w przypadku osób z taką samą ilością punktów przyjęto jako kryterium dodatkowe w przypadku osiągnięcia przez kandydatów takiej samej ilości punktów średnia ocen ze studiów 1 stopnia.

Informacje o procesie i kryteriach rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej Uczelni. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili kryteria rekrutacji, a także dostęp do wszelkich informacji w tym zakresie. W ich ocenie kryteria są sprawiedliwe i nie zawierają przepisów dyskryminujących jakiegokolwiek grupy osób. W ocenie studentów przyjęte kryteria rekrutacji umożliwiają właściwą selekcję kandydatów. Studenci ocenili, iż limity przyjęć są adekwatne do możliwości dydaktycznych Jednostki.

- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

System oceny osiągnięć studentów regulowany jest w § 23 pkt. 1 Regulaminu studiów, który określa procentowe wymagania dla poszczególnych ocen które otrzymuje student w toku studiów. Rada Wydziału może dokonać zmian tych kryteriów. Kryteria oceny dla poszczególnych przedmiotów zawarto w sylabusach dla nich opracowanych. Ocena częściowo polega głównie na ocenie przygotowania studenta do zajęć, aktywności w trakcie zajęć, przygotowanie pracy pisemnej, prezentacji. Końcowa weryfikacja odbywa się zazwyczaj w formie pisemnego bądź ustnego zaliczenia, a także poprzez ocenę dłuższej samodzielnej pracy pisemnej. W sylabusach wskazano również składowe procentowe oceny końcowej, w skład której wchodzi zazwyczaj wynik testu końcowego oraz oceny z weryfikacji częściowej.

Przyjęty system oceny można ocenić za przejrzysty i obiektywny, gdyż nie przewiduje dyskryminacji żadnej grupy studentów. Zasady oceny sformułowano w sposób zrozumiały. Studenci są zapoznawani z warunkami zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach.

Przyjęty system oceny uwzględnia weryfikację efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności oraz postaw i w ocenie studentów odnosi się do wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA zasady oceny osiągnięć ocenili pozytywnie. W ich ocenie zasady są sprawiedliwe i jednolite wobec wszystkich studentów. Nauczyciele akademicki co do zasady przestrzegają zadeklarowanych metod i kryteriów oceny. Studenci zwrócili nieliczne uwagi co do oceniania z przedmiotu Fonetyka – w ich ocenie pojawiają się niespójności w deklarowanych i rzeczywistych formach i warunkach zaliczenia. Pytania egzaminacyjne odnoszą się do realizowanych treści przedmiotowych.

Studenci w ramach ankiety oceniającej zajęcia dydaktyczne (nauczyciela akademickiego) mogą wyrazić swoje opinie dotyczące zasad oceny: oceniając, czy nauczyciel akademicki określił zasady zaliczenia na pierwszych zajęciach oraz czy zakres i forma zaliczenia były zgodne z treściami kształcenia.

- 3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Zasady dotyczące punktacji ECTS określa § 24 i § 25 Regulaminu studiów oraz regulacje Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości. Studenci podczas spotkania z ZO PKA mieli umiarkowaną wiedzę na temat punktów ECTS i korzyści z nich wynikających – głównie kojarząc je z programami mobilności międzynarodowej. W ocenie studentów poszczególnym przedmiotom oszacowano prawidłowe wartości punktów ECTS. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mogą mieć uznane efekty kształcenia i punkty ECTS zdobyte winnych jednostkach. W opinii studentów, którzy uczestniczyli w programach wymiany Jednostka wspiera studentów w zakresie uznawalności punktów ECTS i efektów kształcenia.

Informacje o programach mobilności są ogólnodostępne – na stronie internetowej jak również w gablotach informacyjnych. Studenci mieli wiedzę na temat prowadzonych w tym zakresie kampanii informacyjnych.

Studenci ocenianego kierunku w niewielkim stopniu korzystają z programów mobilności międzynarodowej. Zauważyć można tendencję spadkową w kolejnych latach, np.:

- rok 2012/2013 – w ramach programu Erasmus 10 studentów wyjeżdżających, 2 przyjeżdżających, w ramach programu DAAD Lions 2 studentów wyjeżdżających, stypendia DAAD 5 studentów wyjeżdżających,
- rok 2013/2014 – w ramach programu Erasmus+ 4 studentów wyjeżdżających, 1 przyjeżdżający, w ramach programu DAAD Lions 2 studentów wyjeżdżających, stypendia DAAD 2 studentów wyjeżdżających,
- rok 2014/2015 – w ramach programu Erasmus+ 6 studentów wyjeżdżających, w ramach programu DAAD Lions 2 studentów wyjeżdżających, stypendia DAAD 1 student wyjeżdżający.

O udziale w programie Erasmus+ decyduje postępowanie rekrutacyjne, w zakres którego wchodzi ocena motywacji studenta do wyjazdu jak również znajomość języka obcego. Studenci stosowane kryteria ocenili za sprawiedliwe.

W opinii studentów Jednostka dysponuje zbyt małą liczbą ofert wyjazdów skierowaną do potrzeb ich kierunku. Jako niski stopień zainteresowania wyjazdami wskazali oni także względy finansowe – zbyt małą kwotę stypendium.

Ze względu na specyfikę kierunku zasadniczo większość zajęć prowadzona jest w języku niemieckim. Program studiów przewiduje także nauczanie drugiego języka obcego, którego jakość nauczania studenci ocenili pozytywnie.

Współpraca i wymiana naukowa Instytutu Filologii Germańskiej UG z zagranicznymi uniwersytetami ma długoletnią tradycję. Zagranicznymi partnerami są głównie uniwersytety niemieckie i austriackie z uwagi na możliwość maksymalnego kontaktu z językiem niemieckim. Wraz ze zmianą unijnego programu Erasmus na Erasmus+ w roku akademickim 2013/14 zmienił się również profil współpracy. Obecnie Instytut Filologii Germańskiej UG ma podpisane umowy z następującymi uniwersytetami zagranicznymi: Augsburg, Duisburg-Essen, Koblenz-Landau, Köln, Leipzig, Verona, Wien, Zittau-Görlitz.

Informacje o możliwościach wyjazdu na uczelnie zagraniczne są zamieszczane na stronie internetowej Uczelni oraz w postaci ogłoszeń papierowych umieszczanych na banerach. Studenci potwierdzili podane źródła informacji, wyrazili też zadowolenie z pomocy udzielanej im przez Uczelnię.

Przy wyborze studentów na wyjazd w ramach Programu Erasmus+ komisja kieruje się przede wszystkim średnią ocen uzyskanych przez kandydatów w dotychczasowym przebiegu studiów a także stopniem studiów. Dodatkowym kryterium jest zaangażowanie kandydatów w pracy Kół Naukowych oraz innych inicjatywach studenckich w życiu Uczelni.

W latach 2010-2015 wyjechało w ramach programu Erasmus 42 studentów. Do roku 2012/13 wyjeżdżało przeciętnie 11 studentów rocznie. Drastyczny spadek ilości wyjazdów od roku akademickiego 2013/14 spowodowany jest mniej korzystną zmianą ogólnych zasad współpracy, jakie zostały ustalone przez UE w ramach programu Erasmus+.

Corocznie Instytut Filologii Germańskiej przyjmuje zaledwie 1-2 studentów zagranicznych. Według opinii kadry tak niewielka ilość wynika z nieznanomości języka polskiego i większej atrakcyjności ofert uczelni zachodnich.

Studenci wizytowanej jednostki mają możliwość skorzystania z pomocy finansowej Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD), która oferuje obecnie stypendia na wakacyjne kursy językowe oraz na roczne lub dwuletnie studia magisterskie bądź podyplomowe na uczelniach niemieckich. Jak podano w Raporcie Samooceny corocznie dzięki tym funduszom wyjeżdża 2 studentów filologii germańskiej na uczelnie zagraniczne. Oferta stypendialna prezentowana jest studentom co roku przez lektora DAAD, pracującego w Instytucie Filologii Germańskiej UG, pełniącego również funkcję doradcą. Z oferty tej skorzystało w latach 2010/11 – 2014/15 w sumie 20 studentów (16 z kursów językowych, 2 ze stypendiów 6-miesięcznych, 2 ze stypendiów rocznych lub dwuletnich).

Studenci IFG mają także możliwość wyjazdu na 10-miesięczne pobyty na Uniwersytecie Siegen w ramach programu stypendialnego Lions Club Siegen, skierowanego do studentów germanistyki, ekonomii i kierunków technicznych wyższych uczelni Gdańska. Przyznawane corocznie dwa stypendia finansowane są po połowie przez Lions Club Siegen oraz niemieckie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Nabór kandydatów prowadzony jest również przez lektora DAAD na UG. W latach 2010 – 2015 skorzystało z tego stypendium 10 studentów filologii germańskiej UG.

Od roku 2010 do roku 2015 z dostępnych możliwości wyjazdu na uczelnie zagraniczne skorzystało łącznie 81 studentów, tj. przeciętnie 16 studentów rocznie (5% wszystkich studentów IFG). W tym samym czasie Instytut Germanistyki przyjął zaledwie 12 studentów zagranicznych.

Uczelnia oraz IFG starają się stworzyć **w pełni** dogodne warunki dla międzynarodowej mobilności studentów i korzystania z wiedzy i doświadczeń uczelni zagranicznych. Niekorzystne dla polskich studentów warunki utrzymania na uczelniach niemieckojęzycznych nie pozwalają wielu studentom skorzystać z międzynarodowego charakteru procesu kształcenia.

- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Opieka dydaktyczna

Studenci mają zapewnioną opiekę dydaktyczną nauczycieli akademickich podczas konsultacji (w tym dyżury dla studentów studiów niestacjonarnych). Informacje o terminie i miejscu konsultacji są dostępne za stronie internetowej. Dodatkowo studenci mogą kontaktować się z nauczycielami drogą elektroniczną. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili dostępność nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem kontaktu elektronicznego. Podkreślili również otwartość nauczycieli na inicjatywy studenckie.

W ramach prowadzonych zajęć dydaktycznych nauczyciele udostępniają studentom materiały dydaktyczne z zakresu treści obowiązkowych, jak również treści dodatkowych. Studenci ocenili pozytywnie przydatność tych materiałów.

Studenci mają zapewnioną indywidualizację ścieżki kształcenia poprzez możliwość studiowania według Indywidualnego Planu Studiów (§ 34 Regulaminu studiów – dedykowany studentom niepełnosprawnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej lub studiującym minimum dwa kierunki) lub Indywidualnego Programu Kształcenia (§ 35 Regulaminu studiów – przewidziane dla studentów wybitnie uzdolnionych). W ramach programu kształcenia przewidziany jest wybór specjalności (translatorycznej lub nauczycielskiej) i zajęć do wyboru. Studenci podczas spotkania z ZO PKA mieli wiedzę na temat dostępnych form indywidualizacji i ocenili pozytywnie ich dostępność oraz sposób ich otrzymywania, czy wyboru.

Informacje związane z poszczególnymi przedmiotami znajdują się w sylabusach do których dostęp jest zapewniony poprzez portal studenta. W sylabusie znajdują się niezbędne dla studentów informacje, np. cele i efekty kształcenia, treści kształcenia, wymiar godzinowy, ECTS, forma i warunki zaliczenia, osoby prowadzące przedmiot, wykaz literatury, form i metod dydaktycznych. Studenci podczas spotkania ZO PKA wskazali, iż wiedzą gdzie umieszczony jest sylabus, jednak w zdecydowanej większości nie korzystają z informacji tam zawartych. Nieliczne osoby korzystające z sylabusów wskazały, iż w ich ocenie zawarte w nim informacje są kompletne i przydatne w toku studiów.

Kształcenie na studiach stacjonarnych odbywa się od poniedziałku do piątku, natomiast na studiach niestacjonarnych podczas zjazdów weekendowych. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili organizację roku akademickiego, sesji, a także tygodniowe plany zajęć. Informacje związane z organizacją roku akademickiego wraz z planami zajęć są ogólnodostępne na stronie internetowej.

Za obsługę administracyjną odpowiedzialny jest dziekanat. W ocenie studentów zakres godzin jego urzędowania odpowiada potrzebom studentów. Godziny pracy dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Informacje związane z tokiem kształcenia znajdują się na stronie internetowej Wydziału, w portalu studenta, a także w gablotach informacyjnych. W sprawach pilnych studenci są informowani przez pracownika dziekanatu drogą elektroniczną. W opinii studentów zakres dostępnych informacji jest wystarczający i są one na bieżąco aktualizowane.

Zgodnie z § 6 pkt. 3 Regulaminu studiów powoływany jest opiekun roku, który ma za zadanie wspierać studentów np. w rozwiązywaniu problemów, załatwianiu spraw związanych z tokiem studiów. Dodatkowo każdy rocznik powołuje spośród studentów starostę roku, który ma za zadanie bezpośrednio reprezentować interesy studentów przed nauczycielami administracyjnymi, Władzami i administracją. Studenci wskazali, iż w ich opinii instytucja

opiekuna roku jest zbędna, gdyż większość spraw mogą załatwić samodzielnie, czy za pośrednictwem starosty – szczególnie mając na uwadze dobry kontakt z Prodziekanami.

W Jednostce nie funkcjonuje formalny system rozpatrywania skarg i wniosków studentów (w tym zgłaszania zapotrzebowania na zasoby biblioteczne). Podczas spotkania ZO PKA ze studentami wskazali oni jednak, iż dobrą współpracę z Władzami Jednostki (zwłaszcza z Prodiekanem ds. Studenckich) a także pracownikami poszczególnych katedr, pozwala na bieżące rozwiązywanie pojawiających się sytuacji konfliktowych. Również w sposób nieformalny mogą zgłaszać zapotrzebowanie zasoby biblioteczne, zwłaszcza w bibliotece wydziałowej. Przyjęte rozwiązania ocenili za sprawne i skuteczne.

Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie w ramach funduszu pomocy materialnej, a także na pomoc Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie z § 4 pkt. Regulaminu studiów „Dziekan jest upoważniony do takiego stosowania Regulaminu, aby bez naruszania jego zasad umożliwić osobie niepełnosprawnej wypełnianie obowiązków studenckich, stosownie do jej sprawności psychofizycznych”. Studenci mogą korzystać z pomocy dydaktycznych przeznaczonych dla studentów niepełnosprawnych (np. powiększalniki tekstu), czy pozostałej infrastruktury Uczelni. Ponadto Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych pomaga w adaptacji materiałów dydaktycznych na potrzeby studentów niepełnosprawnych. W ramach obsługi bibliotecznej studenci niepełnosprawni mogą prolongować wypożyczenia na dłuższy okres czasu bez naliczania dodatkowych opłat, a także mają możliwość oddawania książek w dowolnej filii biblioteki.

Opieka naukowa

Proces dyplomowania reguluje rozdział 5 (Prace i egzaminy dyplomowe) Regulaminu studiów. Obejmuje on napisanie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego. Promotorem pracy magisterskiej jest osoba posiadająca tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, natomiast pracy licencjackiej osoba posiadającej co najmniej stopień naukowy doktora. Studenci mają zapewnioną swobodną możliwość wyboru promotora pracy dyplomowej. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili możliwość wyboru promotora i indywidualnego ustalenia tematu pracy dyplomowej. Są usatysfakcjonowani przebiegiem współpracy z promotorem, w tym organizacją seminariów dyplomowych. W ich ocenie zakres prowadzonych prac dyplomowych jest spójny ze specyfiką kierunku. Zgodnie z Zarządzeniem nr 26/R/13 Rektora UG z dnia 15 lutego 2013 roku w sprawie *postępowania z pracami dyplomowymi studentów Uniwersytetu Gdańskiego* oraz Zarządzeniem nr 1/F010/2014 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 06 marca 2014 roku *Regulamin sprawdzania prac dyplomowych programem antyplagiatowym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego* wszystkie prace dyplomowe poddawane są sprawdzeniu programem antyplagiatowym. Studenci podczas spotkania z ZO PKA mieli wiedzę na ten temat i pozytywnie ocenili przyjęte rozwiązania.

Studenci w ramach studenckiego ruchu naukowego mają możliwość działania w istniejących kołach naukowych, jak również mogą rejestrować własne koła. Dla studentów ocenianego kierunku dedykowane są 2 koła: Koło Naukowe Studentów Germanistyki UG, Koło Translatorskie Studentów Germanistyki UG. Studenci mogą zakładać i rejestrować własne koła. Istniejące koła nie posiadają stałego finansowania, mogą korzystać z finansowania celowego od Prorektora ds. studenckich, czy od samorządu studenckiego. Członkowie kół naukowych wielkość finansowania ocenili za niewystarczającą, jednak wskazali, iż wynika ona głównie z sytuacji finansowej UG.

W ramach prowadzonych inicjatyw naukowych studenci mogą korzystać z infrastruktury Jednostki. Zakres opieki naukowej został przez studentów oceniony pozytywnie.

Opieka materialna

Zasady korzystania z pomocy materialnej określa Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Gdańskiego. Studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia wymienione art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przyznawaniem świadczeń o charakterze socjalnym zajmuje się Wydziałowa Komisja Stypendialna (jako organ pierwszej instancji) i Odwoławcza Komisja Stypendialna (jako organ odwoławczy). W składzie obu komisji większość stanowią reprezentanci studentów zgodnie z art. 177 ust. Ustawy. Decyzje komisji wydawane są z zachowaniem przepisów określonych w art. 107 Kpa.

Wątpliwości budzi procedura przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów przez Wydziałową Komisję Stypendialną (zgodnie z § 2 pkt. 1 Regulaminu), powoływaną przez Dziekana (§ 2 pkt. 2 Regulaminu). Art. 175 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym określa, iż stypendium rektora przyznawane jest przez rektora na wniosek studenta. Ustawa w art. 175 ust. 4 przewiduje, iż „kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor przekazują uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej”. Konkludując do kompetencji rektora należy wydawanie decyzji w sprawach stypendium rektora dla najlepszych studentów, a na wniosek samorządu studenckiego może on przekazać uprawnienia w tym zakresie Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Dodatkowo art. 174 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym przewiduje, iż środkiem odwoławczym od decyzji w przypadku stypendium rektora dla najlepszych studentów jest złożenie przez studenta wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a według Regulaminu (§ 2 pkt. 7) dla wszystkich form pomocy materialnej przewidziano postępowanie dwuinstancyjne. Zaleca się dostosowanie przepisów regulujących przyznawanie pomocy materialnej – we wskazanym zakresie – do zapisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili kwestie związane z przyznawaniem pomocy materialnej w tym kwoty stypendiów i terminowość wypłat. Regulamin ocenili jako przejrzysty. Mają także zapewniony powszechny dostęp do informacji w tym zakresie. Podczas spotkania ZO z samorządem studenckim obecni byli członkowie Wydziałowej Komisji Stypendialnej, którzy pozytywnie odnieśli się do prac komisji - w ich ocenie podejmowanie decyzji opiera się na zasadach demokratycznych i w pełni odpowiada potrzebom studentów.

Studenci mają zapewnioną bazę lokalową w 10 domach studenckich, w tym 3 zlokalizowanych w Sopocie. Kwestię przyznawania miejsc w domach studenckich reguluje Zarządzenie Kanclerza UG nr 7/K/13 z 09.09.2013 w sprawie *zmiany zarządzenia Kanclerza UG nr 19/K/12 z dnia 04.09.2012 w sprawie przyznawania i korzystania z miejsc w domach studenckich Uniwersytetu Gdańskiego*. Studenci ocenili ilość dostępnych miejsc jako adekwatną do potrzeb studentów. Negatywnie odnieśli się do kwestii stosunku ceny do jakości warunków mieszkalnych – w ich opinii kwoty opłat są zawyżone w porównaniu do oferowanych warunków.

W obrębie kampusu Uczelni jak i domów studenckich znajduje się infrastruktura niezbędna do potrzeb studentów (bary, stołówki, punkty ksero).

Opieka wspierająca rozwój społeczny, kulturalny i zawodowy

Samorząd studencki działa na szczeblu ogólnouczelnianym jako Parlament Studentów UG, a na szczeblu wydziałowym jako Rada Samorządu Studentów Wydziału Filologicznego. Samorząd wydziałowy nie posiada stałego budżetu – tylko środki celowe na konkretne inicjatywy. W opinii członków samorządu taki sposób finansowania jest wystarczający. Negatywnie należy ocenić brak pomieszczenia przeznaczonego na działalność samorządu

wydziałowego. Taki stan rzeczy w znacznym stopniu utrudnia jego prawidłowe funkcjonowanie. Samorząd może jednak korzystać z pomieszczeń i sprzętu biurowego Wydziału. Według informacji uzyskanych od przedstawicieli samorządu, w tym udostępnionej dokumentacji, podejmuje on szereg działań związanych z życiem kulturalno-społecznym studentów (np. akcja Krwieceń, pokazy filmów, spotkania z ich twórcami, organizacja Neptunaliów) oraz bierze on udział np. w pracach związanych ze zmianą Regulaminu studiów. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA mieli małą wiedzę na temat funkcjonowania samorządu studenckiego. W ich opinii brakuje bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami samorządu oraz szerszego dostępu do informacji na temat jego działalności.

W Uczelni działa Biuro Karier, które oferuje studentom pomoc we wchodzeniu na rynek pracy już w trakcie studiów oraz pomoc związaną w kwestii organizacji praktyk, czy staży studenckich. Biuro umieszcza na swojej stronie internetowej propozycje pracy dla studentów. Prowadzi także inne inicjatywy, jak np. wirtualne targi pracy, pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych. W celu szerszego dotarcia do studentów wprowadzono pilotażowo projekt ambasadorski Biura Karier, który ma na celu aktywizację studentów wydziałów w prace biura która ma przybliżyć podejmowane inicjatywy środowisku studenckiemu. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wysoko ocenili dostępność pracowników biura, oferowane oferty pracy i inne formy jego działalności.

W ramach Uczelni działa także Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, który pomaga studentom w otwarciu własnej działalności gospodarczej. Studenci mieli jednak znikomą wiedzę na temat funkcjonowania tej jednostki.

Studenci pozytywnie odnieśli się do oferowanego wsparcia dydaktycznego, naukowego i materialnego, które w ich ocenie w pełni pozwala na osiągnięcie przez nich zakładanych efektów kształcenia. Do pozytywnych aspektów kształcenia zaliczyli oni dobre przygotowanie praktyczne i otwartość nauczycieli akademickich. Jako negatywne aspekty wskazali niezadowalającą infrastrukturę Jednostki.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Kryteria rekrutacyjne są przejrzyste, sprawiedliwe i nie zawierają przepisów dyskryminujących. Informacje o procesie rekrutacji są powszechnie dostępne.**
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest skupiony na procesie uczenia się i sprzyja jego rozwojowi. Kryteria oceny są przejrzyste, sprawiedliwe i jasno sformułowane. Sprzyjają obiektywizmowi w formułowaniu ocen. Zasady oceniania są ogólnodostępne dla studentów.**
- 3) Program i organizacja kształcenia sprzyja mobilności krajowej i zagranicznej. Studenci mają wiedzę na temat ofert wymiany, są jednak w umiarkowanym stopniu zainteresowani udziałem w nich. W ocenie studentów oferta wyjazdów zagranicznych jest niezbyt bogata.**
- 4) Studenci mają zapewnioną właściwą opiekę dydaktyczną, materialną, naukową, która sprzyja rozwojowi społecznemu, naukowemu i zawodowemu studentów. Zapewniona opieka pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.**

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

W Uczelni System Zapewnienia Jakości został wprowadzony Uchwałą Nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia .

Kolejno zmiany w kwestiach dotyczących uczelnianego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wprowadzono Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Gdańskiego: Nr 48/R/10 z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Uniwersytecie Gdańskim oraz Nr 25/R/13 z dnia 15 lutego 2013 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 49/R/10 Rektora UG w sprawie składu Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów do spraw Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zakresu powierzanych im zadań.

Kolejno na poziomie Uczelni opracowany został dokument pt. „Informacja o przebiegu działań dotyczących jakości kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim w roku 2013/2014.” Dokument ten zawiera informacje, które dotyczą jakości kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym, działania realizowane przez jednostki Uczelniane oraz plany działań na rzecz jakości kształcenia.

Na poziomie Wydziału Filologicznego funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jego obecny kształt jest przedstawiony w Zarządzeniu Dziekana Nr 1/F010/2015 z dnia 04 maja 2015 r. w sprawie zmiany składu Wydziałowego Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału funkcjonują organy dbające o prawidłowe działania Systemu Jakości Kształcenia: Dziekan Wydziału Filologicznego, Rada Wydziału Filologicznego, Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Rada Programowa. Zadania powyższych organów zostały określone w dokumencie pt. „Opis procedur i kompetencji poszczególnych organów wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia.”

Do narzędzi przewidzianych do realizacji celów i zadań WSZJK należą:

- gromadzenie i analizowanie informacji związanych weryfikacją efektów kształcenia – Zarządzenie nr 2/F010/2015 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 4 maja 2015 roku w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia,
- ocena i weryfikacja efektów kształcenia poprzez badanie jakości prac dyplomowych oraz obowiązek sprawdzenia ich programem antyplagiatowym - Zarządzenie nr 1/F010/2013 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 17 kwietnia 2013 roku w sprawie sprawdzania prac dyplomowych programem antyplagiatowym,
- proces ankietyzacji mający na celu anonimowe badanie opinii wśród pracowników i studentów na temat poszczególnych etapów procesu kształcenia,
- ocena działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich, ocena pracowników naukowo-dydaktycznych i hospitacje zajęć dydaktycznych, oraz

- badania wśród absolwentów Wydziału prowadzone są przy pomocy ankiet (wzór ankiety określono w załączniku nr 1 Zarządzenia Nr 6/R/15 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Gdańskiego). Badaniem powyższym zajmuje się Biuro Karier zgodnie z § 31 Regulaminu Organizacyjnego Administracji UG.

Ponadto do narzędzi, za pomoc których dokumentowane są działania na rzecz zapewniania jakości kształcenia są sprawozdania i protokoły, które sporządza się zgodnie z harmonogramem i procedurami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację dotyczącą działań projakościowych realizowanych w ramach wizytowanego kierunku (Procedura weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Filologicznym, Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki 2013/2014 na Wydziale Filologicznym dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia – zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału Filologicznego w dniu 6 listopada 2014 r.).

Wypracowana struktura WSZJK na wydziale i w poszczególnych jednostkach jest prawidłowa, odpowiednia do prowadzonego kształcenia. Obok Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmującego swoim zasięgiem wszystkie kierunki na wydziale działa także zespół programowy ds. skandynawistyki. To on dokonuje m.in. przeglądu programów kształcenia. Nie zauważa się niestety widocznej współpracy pomiędzy tymi dwoma dobrze funkcjonującymi ciałami. Należy zapewnić lepszą kooperację pomiędzy wydziałowym Zespołem ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia a zespołami programowymi działającymi przy każdym kierunku. Podejmowane działania sprawdzają się dobrze w obrębie weryfikacji efektów kształcenia oraz monitorowania i modyfikowania programów studiów. Zaleca się rozszerzenie działalności WSZJK na nowe obszary, jak choćby wymiana międzynarodowa czy jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie infrastruktury, w tym wyposażenia do kształcenia tłumaczy. Wyniki pracy (analizy, zalecenia) WSZJK są upowszechniane m.in. w postaci komunikatów na posiedzeniach Rady Wydziału i ich protokołach. Ponieważ ze spotkań ze studnetami i pracownikami wynikało, iż wielu nieznane są różnorodne działania WSZJK należy zadbać o większą powszechność wyników działań WSZJK.

Dotychczasowe działania WSZJK uznać można za w dużej mierze skuteczne i przyczyniające się do ciągłego polepszania jakości kształcenia oraz organizacji procesu dydaktycznego.

- 2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Strukturę organizacyjną WSZJK tworzy na poziomie ogólnouczelnianym Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, natomiast na szczeblu wydziałowym jako Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. W skład tych gremiów wchodzi i czynnie w nich pracują przede wszystkim pracownicy naukowo-dydaktyczni, w tym osoby funkcyjne. W ich skład włączono również przedstawiciela studentów. Zespół wydziałowy działa we współpracy z radami programowymi, kierownikami katedr i Radą Wydziału. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i sugestie związane z jakością kształcenia bezpośrednio do osób zasiadających w tych gremiach. Podczas spotkania ZO PKA ze studentami wskazali oni taką formę uczestnictwa w systemie zapewniania jakości kształcenia za wystarczającą. Studenci mają swoich przedstawicieli w Senacie (ponad 20% członków), oraz Radzie Wydziału (na przełomie stycznia – maja około 19% członków co jest niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza protokołów posiedzeń organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia pozwala stwierdzić, iż studenci niezbyt często uczestniczą w posiedzeniach, jak również rzadko zabierają głos w trakcie obrad. Argumentują to faktem, iż preferują bezpośredni kontakt z Władzami podczas spotkań mniej formalnych.

Studenci mogą brać bezpośredni udział w systemie zapewniania jakości kształcenia poprzez uczestnictwo w anonimowym badaniu ankietowym oceniającym zajęcia dydaktyczne (zgodnie z Regulaminem ankietowania zajęć przez studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego z Portalu Studenta UG). Kwestionariusz ankiety pozwala na ocenę problematyki zajęć (w tym przekazu treści kształcenia), sposobu prowadzenia zajęć, wymagań i sposobu oceny, organizacji zajęć, osoby prowadzącej (postawy). Ankieta zawiera także miejsce na otwartą wypowiedź studenta, która dotyczyć może kwestii związanych z kształceniem. Studenci wykazują niski stopień zainteresowania wypełnianiem ankiet (zwrotność 5,4% w roku 2013/2014 spośród całego ogółu studentów Wydziału). Zbiorcze zestawienie wyników oceny publikowane jest na stronie internetowej Wydziału (ostatnie z roku 2013/2014), a także omawiane na posiedzeniu Rady Wydziału.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA ocenili narzędzie ankietyzacji za prawidłowe. Wskazali, iż są zainteresowani otrzymywaniem wyników ankiety, jednak nie mieli wiedzy na temat publikacji wyników na stronie internetowej. Wskazali, iż w ich ocenie wątpliwe jest zachowanie anonimowości ankiet przy przeprowadzaniu ich drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu studenta. Studenci nie biorą czynnego udziału w budowaniu narzędzi oceny – nie są zainteresowani taką działalnością.

Zalecane jest podjęcie działań związanych z wyposażeniem studentów na temat wiedzy związanej z systemem zapewniania jakości kształcenia – zwłaszcza w zakresie anonimowości ankiet studenckich. Dodatkowo wskazane jest większe zaangażowanie studentów będących członkami organów kolegialnych w ich prace.

W sposób formalny do prac WSZJK nie włączono przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, jednak ich opinie pozyskiwane są przez członków wspólnoty akademickiej wizytowanego Wydziału w kontaktach nieformalnych i przetwarzane na potrzeby podniesienia jakości kształcenia poprzez choćby modyfikacje programowe przez struktury działające w obrębie systemu zapewnienia jakości kształcenia.

TABELA NR 1 OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

OCENA KOŃCOWA 8 KRYTERIUM OGÓLNEGO³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia wdrożyła i stosuje procedury wysokiej jakości kształcenia na kierunku skandynawistyka. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wdrożony i ciągle doskonalony. System jest stosunkowo sprawny i przyczynia się do identyfikowania oraz eliminowania słabszych stron kształcenia.

2) Struktury WSZJK tworzą głównie pracownicy naukowo-dydaktyczni, jednak studenci mają zapewnioną możliwość udziału w procesie zapewniania jakości kształcenia – nie wykazują jednak chęci pracy w tym zakresie. Wskazują, iż w ich opinii skuteczniejsza jest nieformalna droga kontaktu z Władzami. Głównym ogniwem uczestnictwa studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia jest udział w procesie ankietyzacji. Studenci mają małą wiedzę na temat działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia realizowanych w Jednostce. Należy zadbać o większą reprezentację opinii interesariuszy zewnętrznych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			

2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ³		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Zespół Oceniający stwierdza, że Uczelnia wdrożyła i stosuje procedury wysokiej jakości kształcenia na kierunku filologia germańska. System ECTS jest w pełni wdrożony i stosowany. Kształcenie wpisuje się w misję i strategię Uczelni, które są związane z regionem. Cele i efekty kształcenia są zgodne z KRK, są spójne i są osiągalne. Program studiów jest dobrze zrównoważony i wewnętrznie spójny. Kadra dydaktyczna jest dobrze dobrana i ma wysokie kompetencje, gwarantujące realizację celów edukacyjnych.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wdrożony i ciągle doskonalony.

W następstwie otrzymanej od Uczelni odpowiedzi na raport powizytacyjny ocena żadnego z kryteriów nie uległa zmianie.

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.